

Rozhovor s prezidentem kongresu

prof. MUDr. Milan Lukáš, CSc., AGAF

KN Setkáváme se u příležitosti 17. vzdělávacích a diskuzních gastroenterologických dní v Karlových Varech. Jste prezidentem kongresu, který má dlouholetou historii. Co bylo pro Vás při jeho přípravě nejtěžší?

Máte pravdu, jedná se o velký gastroenterologický kongres s dlouholetou tradicí od roku 1984, který s malou přestávkou z důvodu pandemie, se pravidelně konal každé dva roky. To samo o sobě je pro všechny organizátory, a pochopitelně pro prezidenta kongresu velmi zavazující. Jinými slovy, udržet vysokou kvalitu kongresu, aby odpovídal obsahově a také organizačně současné době, bylo pro mne cílem a zároveň také velkou výzvou. Na začátku, když jsem byl pověřen výborem ČGS organizací tohoto kongresu jsem zvažoval, zda ponechat zvyklou a mnoha lety prověřenou strukturu této

akce, nebo udělat úplně novou. Po diskuzích s kolegy z výboru, organizační agenturou a sekretariátem ČGS jsme došli k závěru, že změna struktury by mohla být spíše kontraproduktivní, a proto jsme ponechali takové složení programu, které odpovídá minulým ročníkům.

KN V Karlových Varech se kongres koná po čtyřech letech, poslední kongres ČGS v tradiční podobě proběhl v roce 2019 (byl jste rovněž prezidentem kongresu). Vnímáte v rámci organizace karlovarského kongresu nějaké změny, které jsou způsobeny covidovou odmlkou?

Pandemie zanechala ve všech oblastech zdravotnictví svou stopu a je tomu tak i při organizování velkých kongresů. Vždy záleží na pořádací agentuře, na její zkušenosti a aktivitě, jak se s takovými omezeními vypořádá. Myslím, že agentura Galén Sympozion je v tomto ohledu zárukou, že všechno proběhne tak, jak má. Druhým aspektem je zájem odborné veřejnosti se této akci fyzicky účastnit. Trochu nám nahrává delší pauza, kdy se gastroenterologové nemohli akci účastnit a většina z nich, včetně těch mezinárodních byla realizována vzdálenou formou

„online“. Osobně si myslím, že účast na kongresu bude velká jednak z důvodu pandemické přestávky, jednak z místa konání a také proto, že Vzdělávací a diskuzní dny mají v naší odborné společnosti velký kredit.

KN Připravili jste nějaké změny v organizaci kongresu. Na co se mohou účastníci těšit?

Jak jsem již uvedl, struktura odborného programu zachovává tradiční uspořádání. To znamená, že hlavním tématem prvního dne ve čtvrtek 1. 12. bude postgraduální kurz, který je tematicky rozložen do pěti bloků s tím, že poslední pátý se dohraje v pátek dopoledne. Vedle toho budou realizovány specifické bloky organizované pracovními skupinami, nebo sekcemi ČGS, které mají také postgraduální charakter, nicméně je zde kladen důraz a prostor také pro nezbytnou diskuzi. Vlastní výzkumné práce a kazuistická sdělení budou prezentována formou volných sdělení a posterů. Celkem zazní 25 volných sdělení a bude předvedeno 18 posterů v elektronické podobě s krátkou diskuzí. Novinkou na tomto ročníku je zavedení slavnostní přednášky, pojmenované podle zakladatelky tohoto kon-

gresu doc. MUDr. Markéty Jablonské, DrSc., které se ujal prof. MUDr. Miroslav Zavoral, Ph.D., na kterou se mohou účastníci těšit hned po slavnostním otevření kongresu.

KN Jak hodnotíte zájem lékařů o aktivní účast? Kolik abstrakt obdržel programový výbor?

V tomto ohledu jsem spokojený, dostali jsme celkem 52 abstrakt, z nichž programový výbor vybral 25 pro formu orální prezentace a 18 jako elektronické poster. Díky tomu jsme také museli významně rozšířit prostor pro volná sdělení z původních dvou bloků na čtyři. Zájem o prezentaci vlastních výsledků a zkušenosti mne velmi příjemně překvapil. Musím ještě zmínit, že polovina sdělení (8), která budou prezentována v oblíbeném „videomaratonu“ v sobotním dopoledním programu, byla také rekrutována z přihlášených abstrakt.

KN Budou pro zájemce, kteří se nemohou zúčastnit kongresu osobně, zájmy přednášek?

Ano, všechny přednášky z pěti bloků postgraduálního kurzu, který bude probíhat celý čtvrtek a páteční dopoledne, budou zaznamenány a uloženy a prezentovány v Mařatkově knihovně.

KN Jsou nějaké odborné přednášky nebo zajímavé bloky, na které chcete účastníky pozvat?

Snažili jsme se skloubit dva aspekty, aby byly zachyceny všechny novinky v diagnostice a léčbě trávicích chorob, ale také aby byla zmíněna a akcentována praktická stránka tak, aby je účastník kongresu mohl využít v klinické praxi. Bloky věnované endoskopii, idiopatickým střevním zánětům, funkčním poruchám, ale také aktuálním problémům, které řeší terénní gastroenterologové, jsou

stěžejními tématy tohoto kongresu.

KN Mají účastníci možnost aktivně se zapojit do kongresu, mohou diskutovat nebo setkat se s významnými odborníky a přednášejícími?

Určitě ano, to je také hlavní smysl celého kongresu, nejen vzdělávání, tedy pokroky, ale také diskuze. Diskutovat se bude „oficiální“ cestou v průběhu přednášek klasicky u mikrofonu, nebo přes online aplikaci, ale nepochybuji o tom (v tom je také nezaměnitelnost prezenční

formy kongresu), že budou diskuze probíhat neformálně v průběhu odpoledních a večerních setkávání gastroenterologů. Máme připravené dvě varianty dalšího setkání s odborníky, a sice v průběhu čtyř tzv. snídaní s experty a také v průběhu „hands on“ tréninků, kterou budou zaměřeny na terapeutické endoskopické metody a na ultrasonografii.

KN Jaké zahraniční hosty přivítáte na kongresu?

Musím zmínit, že na kongresu přivítáme některé slovenské špičkové gast-

roenterology, ze zahraničí prof. Vermiere z Belgie (pouze online).

KN Je něco, co byste rád vzkázal účastníkům kongresu?

Chtěl bych všechny pozvat k aktivní účasti a k diskuzím a moc bych si přál, aby se jim celý kongres líbil a poznatky zde získané pomohly v jejich každodenní klinické práci.

Na otázky **KN** odpovídal prof. MUDr. Milan Lukáš, CSc., AGAF, prezident 17. vzdělávacích a diskuzních gastroenterologických dní

MOBILNÍ APLIKACE ČGS

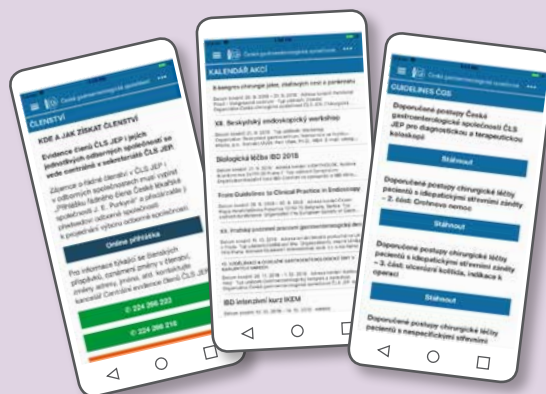
S mobilní aplikací **Česká gastroenterologická společnost** budete mít všechny odborné informace dostupné na svém mobilním telefonu doslova jedním klikem. Kromě kalendáře akcí, odborných guidelines a spousty dalších informací aplikace obsahuje přímý vstup do videoknihovny a rychlé určení dispenzárních intervalů gastroscopie a koloskopie. Přes aplikaci se budou rovněž provádět ankety mezi členy společnosti.

Aplikace je šikovným pomocníkem přímo do vaší kapsy.

Stáhněte si mobilní aplikaci ČGS do svého telefonu pomocí QR kódu:

QR kód naleznete na stánku ČGS, na stojanech a v jednotlivých číslech Kongresových novin.

www.cgs-cls.cz

Rozhovor s předsedou ČGS ČLS JEP

doc. MUDr. Ondřej Urban, Ph.D.

KN Jak byste zhodnotil uplynulý rok z pozice předsedy odborné společnosti?

Rok 2022 byl ve znamení obnovení sociálních kontaktů po pandemii covid-19, rok standardních mezilidských interakcí a společných činností, které jsme považovali za samozřejmé a jejichž význam jsme si znovu uvědomili. Z pohledu ČGS můžeme být pyšní na to, že jsme covidovou krizí zvládli bez zásadního negativního dopadu na péči o nemocné a rychle se vracíme do normálu. Odborným vrcholem sezóny jsou tyto postgraduální dny, vycházející z tradice založené paní doc. MUDr. Jablonskou a prezentující novou dynamiku české gastroenterologie. Odborný program je vynikající, osobně jsem nadšen z vysokého počtu kvalitních volných sdělení. Také se jednalo o rok volební, ve kterém jsme se jako výbor snažili dokončit všechny započaté projekty.

KN Skončilo Vaše funkční období, kdy jste byl v čele odborné společnosti. V tomto období jste musel čelit nevidaným překážkám (covidové období, válka na Ukrajině). Co bylo pro Vás jako předsedu nejtěžší?

Roli předsedy ČGS v netypickém období jsem zvládl díky podpoře členů výboru a společnosti, kolegů na II. interní klinice FN v Olomouci a rodiny. O covidové krizi již byly vysloveny všechny možné soudy a počkejme si, které z nich se nakonec stanou pravdou. Pro výbor ČGS bylo nejtěžší přejít do online módu, rychle reagovat na měnící se epidemickou situaci přípravou odborných doporučení a udržet si motivaci pro realizaci ostatních projektů. Covidová krize byla výzvou, měla svá východiska, logiku a řešení. Byla těžká, ale ve své podstatě stmelující. ČGS prokázala mimořádnou soudržnost a flexibilitu, za což bych chtěl všem členům poděkovat. Zcela opačný charakter má válečná krize na Ukrajině, kterou považuji za nepochopitelné zlo a kterou ČGS na samém jejím začátku veřejně odsoudila.

KN Co považujete za největší úspěch v činnosti výboru ČGS za 4leté období?

Drželi jsme se pravidla, že věci se nestanou, ale musí být odpracovány. Za každým našim úspěchem je tvrdá práce konkrétních členů výboru a mnoha gastroenterologů, kteří členy výboru nejsou. Za zmínku určitě stojí vybudování velmi kvalitního profesionálního sekretariátu. Dosáhli jsme významného navýšení úhrad digestivní endoskopie v řádu desítek procent, zajistili jsme úhradu dezinfekce endoskopů. Zvýšili jsme dostupnost biologické a inovativní terapie. Dne 18. listopadu 2022 vyšla ve věstníku MZ upravená výzva k podání

žádostí o udělení statutu Centra pro vysoce specializovanou péči pro digestivní endoskopie (CDE). Máme novou učebnici gastroenterologie světové úrovně, obsáhlou video knihovnu a kvalitní časopis. Zorganizovali jsme řadu mezinárodních a místních kongresů, rozvíjíme spolupráci s patientskými organizacemi. Jsme ekonomicky stabilní, máme více než 20 partnerů a transparentní financování. Za největší úspěch ale považuji to, že v ČGS panuje dobrá atmosféra, rádi se setkáváme a diskutujeme o všech názorech, které našťestí nejsou jednotné. Můžeme si užívat období velkého odborného rozvoje gastroenterologie.

KN Jak byste hodnotil mezioborovou spolupráci České gastroenterologické společnosti?

Gastroenterologie má velký mezioborový přesah, mezioborová spolupráce je samozřejmostí. ČGS je organizační složkou České lékařské společnosti J. E. Purkyně, která je tradiční platformou odborné spolupráce. Některé společnosti jsou pro nás inspirací, jiným pomáháme překonat úskalí, kterými jsme již sami prošli. Velice úzce spolupracujeme se Společností gastrointestinální onkologie, Českou onkologickou společností, Českou chirurgickou společností, Českou hepatologickou společností a Českou internistickou společností. Společné zájmy máme s radiology, patologi, biochemiky a řadou dalších odborností. Naše spolupráce se týká každodenní klinické práce, ale rovněž vědecké a odborné činnosti. Také na těch-

to postgraduálních dnech jsou prezentovány výsledky několika mezioborových projektů. Naopak gastroenterologové přednášejí na kongresech jiných oborů. Samostatnou kapitolou je spolupráce s praktickými lékaři, a to zejména na programu screeningu kolorektálního karcinomu.

KN Česká gastroenterologická společnost úzce spolupracuje se Slovenskou gastroenterologickou společností (časopis Gastroenterologie a hepatologie, spolupořádání kongresů...). Slovenská gastroenterologická společnost má nové složení výboru, očekáváte pokračování této spolupráce i v dalších letech?

SGS je naším nejbližším zahraničním partnerem. Se slovenskými kolegy nás pojí velké přátelství, které nepovažuji za pouhou historickou setrvačnost, má svou aktuální dynamiku. Realizujeme nespočet odborných a společenských propojení. Například v roce 2023 společně zorganizujeme České a Slovenské endoskopické dny spojené s OLE 2023 v Olomouci, mimochodem se špičkovou zahraniční účastí, a Slovenský a Český gastroenterologický kongres v Bratislavě. Tradičně spolupracujeme na platformě časopisu Gastroenterologie a hepatologie, ve kterém se objevuje stále více prací slovenských autorů.

KN Byl zvolen nový výbor ČGS a je na začátku nového funkčního období. Na jaké problémy by se měl zaměřit? Jaké by měly být jeho krátkodobé a dlouhodobé cíle?

Především děkuji svým

spolupracovníkům z odstupujícího výboru za práci pro ČGS. Bylo mi velkou ctí koordinovat jejich činnost. Nově zvolený výbor získal silný mandát pro pokračování v reformách ČGS. Jsem velmi rád, že do jeho vedení byli zvoleni velmi talentovaní a současně již

dostatečně zkušení mladí lidé. Měl jsem příležitost je dobře poznat a nepochybuji o tom, že přicházející odborné a organizační výzvy zvládnou. O jejich krátkodobých a dlouhodobých cílech jsem informován, ale nechme prosím prostor, aby je prezentovali osobně.

Nejbližší příležitost bude na plenární schůzi.

KN Co byste vzkázal nejen účastníkům kongresu, ale také členům České gastroenterologické společnosti?

Přeji všem účastníkům kongresu, aby pro ně gas-

troenterologie zůstala inspirací a zdrojem profesionálního uspokojení. S blížícím se koncem roku také hodně zdraví, štěstí a osobní pohody.

Na otázky **KN** odpovídal **doc. MUDr. Ondřej Urban, Ph.D.,** předseda ČGS ČLS JEP

Sekce mladých gastroenterologů ČGS JEP

Mladí gastroenterologové se již více než 5 let sdružují v Sekci mladých gastroenterologů ČGS JEP, kde si vzájemně pomáhají s postgraduálním vzděláváním, vědeckovýzkumnou činností, odbornými stážemi a získávají podporu v účasti na tuzemských i mezinárodních vzdělávacích akcích, a to díky jednotnému přístupu k výboru ČGS. Více než 100 členů sekce je hybnou silou mladých gastroenterologů. Mimo jiné členové sekce pravidelně připravují programový blok v rámci největších českých gastroenterologických kongresů a po pauze se letos obnovila tradice Budějovických gastroenterologických dnů, na jejichž pořádání se SMG podílí. V rámci ESGE Days 2022 v Praze jsme poprvé zorganizovali Young Endoscopists Party (YEP) jako místo k setkání a navzánního kontaktu mezi mladými

gastroenterology z celého světa. O akci, kterou oficiálně podpořila i ESGE Young Endoscopists Committee, byl enormní zájem, velmi se vydařila a zřejmě se stane součástí kongresu i v dalších letech, což považujeme za významný úspěch. Dále členové SMG přeložili do češtiny všechna doporučení ESGE, která jsou volně přístupná na webu Endoskopické sekce ČGS.

Na sociálních sítích (Instagram a Facebook) pravidelně informujeme o gastroenterologických aktualitách a připravujeme řadu infografik (například shrnutí přednášek z loňského kongresu České gastroenterologické společnosti).

Na tento kongres jsme připravili blok, který zahájí state-of-the-art přednáška člena Rady SMG MUDr. Štěpána Šembery,

Ph.D., s názvem „Transjugulární portosystémový shunt v gastroenterologii a hepatologii“. Téma přednášky ani přednášejícího jsme nevybrali náhodou. Letos totiž slavíme třicet let od prvního zavedení TIPS ve FN Hradec Králové profesorem Hůlkem a profesorem Krajínou. Dále budou následovat 4 kratší přednášky věnující se rozdílným v doporučených postupech a klinické praxi u běžných gastroenterologických diagnóz. Jsme rádi, že jednu z přednášek připravil MUDr. Jakub Fichtl, Ph.D., ze Sekce mladých chirurgů České chirurgické společnosti a že i nadále funguje naše spolupráce.

Sledujte nás na Facebooku a Instagramu (@smg_cgs), a buďte tak včas informováni o novinkách!

MUDr. Denisa Kyselová

Rozhovor s vědeckým sekretářem ČGS

doc. MUDr. Ilija Tachečí, Ph.D.

KN Jak byste zhodnotil uplynulý rok z pozice vědeckého sekretáře odborné společnosti?

Uplynulý rok představoval resuscitaci odborných i vědeckých aktivit na poli gastroenterologie v České republice, přerušených pandemií covid-19. Zároveň se ale také jednalo o rok závažných politických a sociálních změn a otřesů (válka na Ukrajině, nastupující energetická a ekonomická krize, vyostřená domácí i mezinárodní politické prostředí), které život společnosti i našeho oboru samozřejmě také významně ovlivňovaly a budou ovlivňovat nadále. Pokud se budu snažit o optimistický pohled, podařilo se obnovit celou řadu tuzemských i zahraničních vzdělávacích aktivit. Po vynucené covidové pauze byl na některých akcích patrný „hlad“ odborné veřejnosti nejen po kvalitním odborném programu, ale také po společenských kontaktech. Na tomto místě nemohu nezmínit alespoň nejvýznamnější z nich. Velice úspěšné byly Budějovice gastroenterologické úspěšně rozvíjející koncept spolupráce se začínajícími a mladými gastroenterology. Tradičně vyhledávané byly 15. Olomouc Live Endoscopy a 24. Hradecké

gastroenterologické a hepatologické dny. Oba kongresy prezentovaly práci špičky současné tuzemské gastrointestinální endoskopie spolu s endoskopickým uměním významných zahraničních hostů (prof. Freeman – Minnesota, USA, a prof. Miranda – Valadolid, Španělsko). Mezi úspěšné akce se zařadily také XVI. Beskydský endoskopický workshop ve Frýdku-Místku, 35. Aktuální gastroenterologie v Praze, 5. Ostravský gastroenterologický den a mnoho dalších. Tradičně kvalitní a vyhledávané byly aktivity Pracovní skupiny pro idiopatické střevní záněty počínaje 19. Československým IBD sympoziem v Hořovicích po podzimní XX. Intenzivní kurz IBD pro lékaře a zdravotní sestry. Český pankreatologický klub ČGS úspěšně pořádal XXI. Pankreatologický den. Podrobnosti o dalších proběhlých i plánovaných odborných setkáních naleznete v kalendáři na webu ČGS.

Vyvrcholením sezóny byly potom dvě mezinárodní akce s významnou českou spoluúčastí – v dubnu proběhly v pražském Kongresovém centru spojené ESGE Days 2022 s 42. českými a slovenskými endoskopickými dny a live přenosy endoskopických metod z Prahy a Říma. Díky vynikající práci týmu prof. Hucla se podařilo dostat do našeho hlavního města znovu špičku evropské gastroenterologie a dále prohlubovat spolupráci mezi ČGS a ESGE. Představitelé ESGE vyjádřili opakovaně spokojenost s průběhem i kvalitou kongresů a vysoce oceňovali úroveň tuzem-

ské gastrointestinální endoskopie. Věřím, že deklarovaná motivace k rozvoji vzájemných vztahů bude naplňována dalšími společnými projekty. Druhou významnou mezinárodní akcí byly červnové 43. slovenské a české endoskopické dny v Trenčíně. Českou stopu bylo možné sledovat také na obou nejvýznamnějších gastroenterologických kongresech roku – DDW (San-Diego) a UEGW (Vídeň), která byla spojena také s několika ústními vystoupeními před mezinárodním odborným publikem.

Také v letošním roce pokračovaly online aktivity úspěšně kompenzující některé odborné akce v letech pandemie, např. úspěšné webináře ČGS vedené prof. Hucllem. Reprezentanti České gastroenterologické společnosti pokračovali v mezinárodní spolupráci (doc. Kunovský, dr. Kyselová-Erhartová, doc. Tachečí, prof. Hucl) a spolupracovali na tvorbě evropských guidelines ESGE a UEG.

KN Skupina Czech Gastroenterology Study Group (CGSG) pokračuje v podpoře multicentrické spolupráce. Jaké domácí aktivity byste rád zmínil? V jakých mezinárodních aktivitách je CGSG zapojena?

V letošním roce se CGSG spolupodílela na rozvoji registru léčby *H. pylori* v České republice (součást evropského registru Hp-EuReg), první data budou prezentována národním koordinátorem doc. Kunovským na právě probíhající kongresu v Karlových Varech. Na tomto místě bych rád všechny

zájemce o zapojení či získání informací o projektu pozval na schůzku ČGS pořídanou v pátek 2. 12. v 17.45 v Zasedací místnosti číslo II. Z dalších projektů mi dovoluji zmínit vznikající multicentrickou studii zabývající se diagnostikou cystických tumorů pankreatu. V současné době s platformou spolupracuje 8 pracovišť České republiky a mnohá další dostávají o činnosti skupiny informace. Aktivita je koncipována jako otevřený systém, do kterého je možné registrovat celé pracoviště, nebo vznikající vědecký projekt.

KN Co považujete za největší úspěch v činnosti výboru ČGS za poslední období?

Práci výboru ČGS vidím ve dvou základních oblastech. První je péče o praktickou stránku našeho oboru zahrnující udržování a zvyšování informovanosti, kvality a dostatečné ekonomické síly gastroenterologických pracovišť od nejmenších privátních ambulancí po terciární akademická centra. Druhý okruh činnosti vnímám v prosazování zásadních vizí a reforem ovlivňujících obor a jeho praxi v České republice jako celku.

Výbor ČGS poskytoval podporu gastroenterologům jak v období pandemie covid-19, tak i v časech standardnějších. Pokračoval ve vzdělávacích a vědeckých aktivitách (online vzdělávání, kongresy, Mařatkova knihovna, spolupráce na vzniku Mařatkovy gastroenterologie, podpora ČGS) i kultivaci ekonomického prostředí, ve kterém náš obor provozujeme (jednání se

zdravotními pojišťovnami, jejichž výsledkem je 10 nových výkonů a nárůst úhrad základních endoskopických metod). Toto je samozřejmě samo o sobě poměrně velkým úspěchem spolupráce celého týmu, který v rámci výboru v posledním funkčním období pracoval.

Za největší úspěch ovšem považují realizaci myšlenky reformy organizace endoskopické péče v České republice. Projekt Center vysoce specializované péče pro digestivní endoskopie je před spuštěním, zbývá doladit některé drobné detaily a zpracovat žádosti pracovišť. Realizaci projektu vznikne síť kvalitně personálně a technologicky vybavených endoskopických center pokrývajících spádové oblasti o velikosti cca 300 000 obyvatel, zajišťujících nejsložitější a nejnákladnější endoskopické výkony ve spolupráci s velkými chirurgickými pracovišti, komplexními onkologickými centry a centry intervenční radiologie. Centra zajistí dostupnost standardní a vysoce kvalitní endoskopické péče pro všechny obyvatele naší republiky, bez ohledu na místo bydliště.

KN Jak podporujete vědeckou činnost mladých gastroenterologů?

Mladí (či správněji začínající) gastroenterologové jsou budoucností našeho oboru. Výbor ČGS proto systematicky pracoval na zvyšující se podpoře aktivit Sekce mladých gastroenterologů. Sekce dlouhodobě s finanční podporou ČGS realizuje překlady evropských guidelineů do češtiny. V letošním roce spoluorganizovala také úspěšný kongres: Budějovice gastroentero-

logické s vysoce pozitivními ohlasy na vysokou odbornou i společenskou úroveň. Výbor ČGS pokračuje dále v individuální podpoře členů sekce při aktivitách na mezinárodních kongresech a v individuálním členství v ESGE. V této souvislosti bych rád zmínil také možnost zapojit se do činnosti evropských organizací, jako jsou např. ESGE Young Endoscopists, nebo Young Talent Group (UEG), která je ze strany výboru ČGS jednoznačně podporována.

V současné době je v Sekci mladých gastroenterologů zapojeno 120 kolegů ve věku do 35 let, což činí 14% ze všech členů společnosti, počet mladých kolegů zařazených v našem oboru je ale samozřejmě významně vyšší. Výbor ČGS se podle mého názoru musí dále snažit přitáhnout větší množství mladých a odborně perspektivních lidí k aktivitám společnosti, více zapojovat mladší kolegy do existujících i nově vznikajících vědeckých týmů a stimulovat jejich vědeckou činnost.

KN Na jaké domácí vzdělávací akce ČGS byste rád upozornil v příštím roce?

Rok 2023 bude velice bohatý na významné vzdělávací akce. Kromě tradičních tuzemských kongresů (v březnu jubilejní 25. hradecké gastroenterologické a hepatologické dny a 15. mezinárodní endoskopický workshop, v dubnu Budějovice gastroenterologické a XXVI. ústecké sympozium, v červnu XXI. pankreatologický den a další) budou hlavní odbornou tuzemskou gastroenterologickou akcí roku 44. české a slovenské endoskopické dny organizované spolu s Olomouc Live Endoscopy 2023. Ve spolupráci se SGS

budeme připravovat také Slovenský a Český gastroenterologický kongres v Bratislavě.

KN Jaké jsou prioritní odborné (vědecké) úkoly gastroenterologie v příštích letech?

Česká gastroenterologie by neměla zůstat v oblasti vědy a výzkumu izolovaná a je dobré sledovat epidemiologické trendy a z nich plynoucí výzkumné priority nejen v národním, ale i celoevropském měřítku. Z tohoto pohledu nám zajímavé informace může poskytnout např. průzkum publikovaný v tzv. Bílé knize UEG (White Book 2: Burden of digestive diseases and priorities for digestive health research). Chorobami gastrointestinálního traktu trpí v členských zemích UEG více než 300 milionů lidí, přesto jsou u mnohých z těchto chorob výzkum i míra poznání stále nedostatečné.

Jednou z příčin může být nerovnoměrné rozdělení výzkumných a finančních kapacit, ne vždy kopírující epidemiologická data. Z hlediska malignit se velké množství publikací v odborné gastroenterologické literatuře věnuje například výzkumu v oblasti kolorektálního karcinomu a jater, zatímco u nádorů jícnu, žlučníku a žlučových cest je počet publikací nejmenší. Z analyzovaných onemocnění trávicího traktu měly největší počet souvisejících publikací idiopatické střevní záněty, nejméně eozinofilní ezofagitida. Také z hlediska financování výzkumu v evropském prostředí dominují idiopatické střevní záněty, NASH, chronická hepatitida B a celiakie. Zajímavá je analýza finančních prostředků poskyt-

nutých v rámci programu Horizon 2020. Na výzkum syndromu dráždivého tračníku (jednoho z nejčastějších onemocnění gastrointestinálního traktu s významně limitovanými terapeutickými možnostmi) bylo např. poskytnuto přibližně 1,7 milionu eur, což odpovídá cca 1% částky přidělené na výzkum idiopatických střevních zánětů.

Další příčinou je relativně malá pozornost, kterou politická reprezentace (například Evropou) věnuje některým oblastem gastroenterologie a s tím související relativní podfinancování gastroenterologického výzkumu jako celku ve srovnání s financováním výzkumu v ostatních medicínských oborech. Pokud by například byly finanční prostředky pro výzkum v oblasti devíti hlavních onemocnění gastrointestinálního traktu rozděleny v programu Horizon 2020 skutečně na základě jejich epidemiologického významu, zvýšila by se přidělená částka odhadem o celkem 283 milionů eur. Z tohoto pohledu je například výzkum kolorektálního karcinomu a karcinomu pankreatu (ve srovnání s jinými negastrointestinálními malignitami) stále hrubě podfinancován.

Z národního hlediska vidím priority ve výzkumu významu prevence a včasného zachytu nemoci (vlivu preventabilních rizikových faktorů – alkohol, metabolický syndrom a podpory screeningových aktivit v oblastech kolorektálního karcinomu a screeningu karcinomu pankreatu v populaci s vysokým rizikem), v oblasti akutní a chronické pankreatitidy, rozvoje gastrointestinální endoskopie a funkčních gastrointestinálních chorob.

KN Jak hodnotíte odbornou činnost sekce ČGS (Endoskopické sekce, Sekce ambulantních gastroenterologů a Sekce mladých gastroenterologů)?

O vysoce kladně hodnocených a hojně navštěvovaných aktivitách Pracovní skupiny pro idiopatické střevní záněty jsem hovořil již dříve. Ocenil bych aktivní přístup Endoskopické sekce a především jejího předsedy prof. Rejchrt, který vytvořil funkční tým zabývající se koncepcí Center digestivní endoskopie. Tato práce zahrnovala nejen průzkum současné situace, ale také mnoho hodin jednání a diskuzí nad jednotlivými návrhy

s vytvořením konsenzuálního materiálu prezentovaného na Ministerstvu zdravotnictví. Významný byl také podíl sekce na spoluorganizaci ESGE days a Českých a slovenských endoskopických dnů v Praze i 43. slovenských a českých endoskopických dnů v Trenčíně. Byl publikován doporučený postup Gastroskopie – standardy kvality České gastroenterologické společnosti ČLS JEP. S aktivitami Endoskopické sekce také souvisí webové aplikace obsahující zjednodušené klinické postupy na webových stránkách společnosti.

Sekce ambulantních gastroenterologů odvedla veliký kus práce na poli kul-

tivace sazebníku výkonů. Již tradičně je zodpovědná za odbornou sekci na národním kongresu zaměřenou na problematiku ambulantní gastroenterologie. O činnostech sekce mladých gastroenterologů jsem se podrobněji zmiňoval již dříve. Zde mohu dodat, že předpokládám rozvoj podpory výboru těmito aktivitám.

KN Co byste rád vzkázal gastroenterologům v ČR?

V souvislosti s koncem funkčního období stávajícího výboru bych rád všem poděkoval za spolupráci, podporu i za zpětnou vazbu včetně pozitivně míněné kritiky od členů ČGS, které nám umožňovaly

krůček po krůčku posunovat náš obor kupředu. Věřím, že vzhledem k výsledkům voleb, bude i nový výbor v stávajících projektech pokračovat a já osobně se na tuto práci těším. Kromě udržování a zvyšování kvality v poskytování zdravotní péče v oboru gastroenterologie, bude naším cílem další posilování spolupráce, a to jak multicektrické, mezioborové, tak i mezinárodní.

Na otázky **KN** odpovídal
doc. MUDr. Iľja Tachecí,
Ph.D., vědecký sekretář ČGS
ČLS JEP

Slovenská gastroenterologická spoločnosť
Pracovní skupina pre nešpecifické črevné zápaly SGS
Pracovní skupina pro idiopatické střevní záněty ČGS
Gastroenterologické a hepatologické centrum Nitra
Vás pozýva na

20. ročník slovensko-český IBD deň v Nitre

28. apríl 2023, Štúdio Divadla Andreja Bagara v Nitre

Diskusné fórum na tému:
IBD v ére rozširujúcich sa terapeutických možností
Omyly v manažmente IBD

Podujatie je zaradené do kontinuálneho medicínskeho vzdelávania

www.ibdden.sk

17. VZDĚLÁVACÍ A DISKUZNÍ GASTROENTEROLOGICKÉ DNY

České ILCO již 30 let pomáhá stomikům

České ILCO – patientská organizace stomiků – slaví v letošním roce 30 let své působnosti. Impulz k založení celostátního sdružení stomiků přišel v roce 1992 od doc. MUDr. Tomáše Skříčky, který měl jako specializovaný koloproktolog zkušenosti s péčí o stomiky v zahraničí. České ILCO je stabilní organizace, za 30 let činnosti stojí v jejím čele teprve pátý předseda. Současnou předsedkyní je Štěpánka Kovaříková, která minulý rok vystřídala po jedenácti letech Marii Ředínovou. S postupem času se měnily a rostly úkoly sdružení. Od prvních krůčků, kdy bylo podstatné se vzájemně poznat, navázat spolupráci a vyměňovat si zkušenosti, se činnost rozrůstala až do dnešní podoby, kdy je České ILCO nezastupitelným ochráncem práv stomiků a partnerem při jednání s nejrůznějšími

orgány a úřady až po ministerstvo a Parlament ČR. Organizace pomáhá jak pacientům, tak zdravotníkům.

Mezi hlavní projekty organizace patří anketa Moje stomická sestra, ve které každoročně oceňujeme TOP10 sestřiček za jejich obětavou práci, profesionalitu, empatii a vstřícnost, kterou mají pro každého stomika. Věnujeme se též systému dobrovolnictví a školení dobrovolníků z řad zkušených stomiků, kteří podporují nejen stomiky, ale i jejich blízké. Dodávají jim chuť se léčit a zejména psychickou podporu. Nové pacienty motivují a ukazují jim, že stomii život nekončí. Několikrátým rokem také realizujeme naši netradiční putovní výstavu PytlíkART – malování na stomické pomůcky, se kterou jsme zavítali například do Chebu,

Hradce Králové, Ústí nad Labem, Hořovic a dalších českých měst. Jedenáctým rokem také funguje v Praze na Vinohradech Informační centrum pro stomiky, kde probíhají konzultace, přednášky, diskuze, workshopy, cvičení a další zajímavé aktivity. Aktivní jsou také naše regionální spolky, které pořádají pravidelná klubová setkání a kulturně-společenské akce, vydávají vlastní regionální zpravodaje či organizují rekondiční pobyty.

Od roku 2022 realizujeme rozsáhlý projekt financovaný z Fondů EHP, mezi jehož aktivity patří mimo jiné ILCO Linka psychologické pomoci. Stomici či jejich blízcí mohou každé druhé pondělí od 16 do 18 hod volat na telefonní číslo **725 556 889**. Konzultace jsou zdarma, dle tarifu volajícího. Ke konzultaci je možné se zaregistrovat na webových stránkách www.ilco.cz.

Mgr. Petra Michálková

44. ČESKÉ A SLOVENSKÉ ENDOSKOPICKÉ DNY, OLOMOUC LIVE ENDOSCOPY 2023

„Multioborová spolupráce v digestivní endoskopii“

21.–23. června 2023
Clarion Congress Hotel
Olomouc

www.mhconsulting.cz

PŘÍPRAVA KE KOLOSKOPII V KOSTCE

Rozhovor s hlavním editorem Mařatkovy gastroenterologie

prof. MUDr. Miroslav Zavoral, Ph.D.

KN 17. vzdělávací a diskuzní gastroenterologické dny zahajujete Vaší přednáškou. Jaké téma jste vybral?

Slavnostní přednáška, kterou mám tu čest zahajovat 17. vzdělávací a diskuzní gastroenterologické dny v Karlových Varech, je vzpomínkou na skvělou v odborných kruzích ve své době uznávanou gastroenteroložku a mimořádného člověka, docentku Markétu Jablonskou. Měl jsem to štěstí, že jsme byli spolupracovníci, kolegové, přátelé, názorově sjednoceni jak v oblasti odborné, tak ideologické. Propojení slavnostní přednášky se jménem docentky Jablonské není zvoleno náhodně – byla to právě ona, kdo uspořádal první Vzdělávací a diskuzní gast-

roenterologické dny v Karlových Varech.

Docentka Jablonská byla komplexně vzdělaný odborník. Naším společným odborným tématem byla problematika a prevence kolorektálního karcinomu. Volba tématu pro mou zahajovací přednášku je tedy jednoznačná – jde o problematiku sekundární prevence kolorektálního karcinomu.

KN Dvousvazková učebnice Mařatkova gastroenterologie spatřila světlo světa v listopadu loňského roku a je velmi kladně hodnocena. Jaké máte další plány s touto knihou?

Mařatkovu gastroenterologii jsme koncipovali jako profilovou učebnici gastroenterologie a hepatologie tak, aby encyklopedicky pokrývala oborovou problematiku. Má za cíl podat jasnější pochopení základních mechanismů onemocnění na buněčné, genetické a molekulární úrovni, pomoci porozumět patofyziologii gastrointestinálních nemocí a onemocnění jater, postihuje zavedení četných diagnostických testů a postupů, z nichž mnohé nahradily

klasické metody, zahrnuje také kombinaci diagnostické a terapeutické endoskopie i farmakologický vývoj nových léků na stavy, které dříve nebylo možné farmakologicky léčit.

Další kapitoly zahrnují aktuální diskuzi o střevním mikrobiomu, probiotikách a fekální transplantaci mikrobiomu, o imunologii a nových poznatcích molekulární genetiky v gastroenterologii. Některé kapitoly mají výrazný mezioborový přesah – zabývají se nemocemi, které jsou velkou výzvou pro diagnostiku a léčbu v klinické praxi. Součástí knihy je i elektronická verze.

Poznatky v gastroenterologii se každoročně výrazně posouvají, mění a rozvíjejí, proto již nyní plánujeme přípravu 2. vydání. Práci na editaci a doplnění o nejnovější poznatky zahájíme již v příštím roce, kdy sezvou ediční tým a roky 2023 a 2024 budou věnovány úpravám pro novou edici, která by měla vyjít v roce 2025. Editací rovněž projde i elektronická verze učebnice, obsahující vedle kompletního textu Mařatkovy gastroenterologie také interaktivní prvky s možností vyhledávání, nástroje pro psaní poznámek, podtrhávání textu a pořizování výpisků, videa prezentující diagnostické metody a operační výkony, testové otázky, které prověří znalost přečtené kapitoly a další praktické informace.

KN Jste předsedou Společnosti pro gastrointestinální onkologii. Můžete přiblížit spolupráci této společnosti s Českou gas-

troenterologickou společností?

Obě společnosti vzájemně úzce spolupracují. Existuje řada společných projektů, jako například zřízení endoskopických center. Je výhodou, že ve výboru Společnosti pro gastrointestinální onkologii jsou i členové výboru České gastroenterologické společnosti, např. primář beskydského gastrocentra Petr Vítek nebo profesor Rejchrt, takže velmi dobře funguje vzájemná informovanost. Největší recentní věcí je, že Společnost pro gastrointestinální onkologii připravuje kurikulum pro plánovanou nastavbu pro vzdělávání v oblasti gastrointestinální onkologie. Tento projekt bych rád realizoval ve spolupráci s Českou gastroenterologickou společností.

KN Dne 28. října 2022 jste převzal z rukou prezidenta republiky Miloše Zemana státní vyznamenání – medaili za zásluhy 1. stupně jako uznávaný odborník v oboru gastroenterologie a iniciátor zavedení plošného screeningu rakoviny tlustého střeva v České republice. K ocenění blahopřejeme. Kam se obor gastroenterologie posouvá a jakou vidíte jeho budoucnost?

Obor gastroenterologie se rozvíjí převratným tempem, jak v oblasti diagnostických testů a postupů, tak v oblasti endoskopie, farmacie.

Osobně vidím velký úkol především v oblasti prevence.

Pokud jde o kolorektální karcinom, data jasně hovoří o významu prevence – díky celosvětově ojedine-

Foto z předávání státních vyznamenání, Česká televize

lému projektu Národního screeningu KRK v České republice se daří zajistit

včasný záchyt karcinomu kolorekta, což zřetelně zvyšuje úspěšnost léčby těchto

nádorů a výrazně snižuje mortalitu. Pro představu v roce 2008 byla Česká re-

publika v oblasti mortality na karcinom kolorekta celosvětově na 3. místě. Deset let poté, po úspěšném zavedení řízeného screeningu KRK cílových skupin jsme se posunuli až na 26. místo. Velký úkol pro gastroenterologii pro příští roky osobně spatřuji v oblasti prevence rakoviny pankreatu. Zajištění časně diagnostiky karcinomu pankreatu, kde nejsme tak daleko, jako bychom měli být, je metou, ke které budeme v následujících letech směřovat.

Na otázky **KN** odpovídal prof. MUDr.

Miroslav Zavoral, Ph.D., ředitel Ústřední vojenské nemocnice – VFN Praha, Předseda Společnosti pro gastrointestinální onkologii

6. Národní kongres o kolorektálním karcinomu – Zavoral, Suchánek, Duda, Hoch, Urban, Vítek

Pracovní skupina pro motilitu GIT

V roce 2022 byla založena Pracovní skupina pro motilitu GIT (PSMGIT) s cílem sdružit odborníky v ČR, kteří se zabývají výzkumem, diagnostikou a léčbou poruch motility GIT. Mezi členy PSMGIT jsou prof. Martinek, doc. Dolina, doc. Tachecí, dr. Vacková, dr. Štoviček, doc. Koželuhová, dr. Balihar, dr. Konečný, dr. Košťálová. Složení skupiny není striktně uzavřeno, v plánu skupiny je flexibilní rozšiřování členů se zájmem o práci na problematice dysmotilit. Problematika onemocnění, spojených s motilitou, narůstá úměrně novým znalostem a vyšetřovacím postupům, které je třeba mnohdy kriticky zhodnotit a vytvořit ucelený názor na indikace a využitelnost. Tím, že řada poruch má v populaci vysokou prevalenci, má jejich diagnostika i léčba značný socioekonomický dopad na zdravotní systém. Racionalizace vyšetřova-

cích a terapeutických postupů by měla vést k vyšší dostupnosti specializované péče a rovněž i k ekonomickému benefitu poskytovatelů zdravotní péče.

Pracovní skupina bude mít tyto základní cíle:

1. Propojení „motilitních“ center v ČR s koordinací výzkumných aktivit i sladěním metodologie provádění vyšetření a případně i léčebných postupů.
2. Tvorba doporučených postupů (diagnostika, léčba) s ohledem na mezinárodní doporučení.
3. Snaha o definici nových kódů při úhradě dosud nehrázených diagnostických či léčebných metod a snaha o zajištění adekvátní úhrady již stávajících metod.
4. Zlepšení multioborové spolupráce.

Dne 19. 4. 2022 proběhlo virtuální jednání skupiny s vytyčením úkolů, týkajících se přípravy na up-gra-

Mařatkova

GASTROENTEROLOGIE

Patofyziologie | Diagnostika | Léčba

Miroslav Zavoral, hlavní editor

KAROLINUM

de doporučení pro Barrettův jícen, RCHJ a EER, up-grade kódu jícnové manometrie a anorektální manometrie. Prvním pozitivním výsledkem byla aktivita MUDr. Z. Vackové, MUDr. L. Hrdličky s tech-

nickým supportem firmy Imedex na úpravě kódu HRM jícnové manometrie při jednání na VZP. Do konce roku 2022 je v plánu další setkání skupiny.

doc. MUDr. Jiří Dolina, Ph.D.

Mezioborová spolupráce České gastroenterologické společnosti s Českou onkologickou společností

doc. MUDr. Jana Prausová, Ph.D., MBA

Maligní onemocnění jsou svojí četností a závažností jedním z nejvýznamnějších úkolů světového i českého zdravotnictví. V léčebných výsledcích i dostupnosti péče česká onkologie nikterak nezaostává. Je hodnocena na 8. místě ve světě v roce 2021 v anketě, kterou publikoval časopis Economist. Navíc v této anketě nebylo zdůrazněno, že čeští pacienti mají péči plně hrazenou ze zdravotního pojištění, což péči ještě více zhodnocuje. Co je základním kamenem pro poskytování

kvalitní péče v onkologii? Je to jednoznačně centralizace vysoce specializované péče v onkologii do Národních onkologických center (NOC) a do Komplexních onkologických center (KOC). Dvě Národní centra v Praze a Brně mají širší své působnosti i v oblasti vzácných maligních onemocnění a v oblasti dětské onkologie, jsou zapojena do mezinárodních klinických i vědeckých institucí. Další nezbytností pro poskytování vysoce specializované i standardní péče v onkologii jsou dodržované klinické doporučené postupy. Česká onkologická společnost vydává každého půl roku soubor klinických doporučených postupů, včetně odkazů na aktuální mezinárodní standardy, ze kterých vychází, v tzv. Modré knize. Součástí jsou i odkazy na aktuální stav hrazené péče plátcí. V neposlední řadě je naprosto nezbytnou povinností referování pacientů v multidis-

ciplinárních týmech (MDT). Mezioborová spolupráce je v současné době vysoké specializace každé medicínské disciplíny samozřejmostí. Konzultace pacienta týmem od vyslovení podezření na malignitu či při zjištěném pozitivním histopatologickém nálezu musí být podmínkou pro stanovení dalšího diagnosticko-terapeutického postupu. Mnohdy již vyslovení podezření na malignitu by mělo vést pacienta do MDT ve vysoce specializovaném centru, tedy do KOC. Zde je totiž i záruka kvalitní a rychlé diagnostiky zobrazovacími, endoskopickými i histopatologickými metodami, včetně stanovení molekulárně biologických prediktivních a prognostických markerů. Přesná a rychlá diagnostika je zárukou zlepšení prognózy pacienta bez zbytečného opakování vyšetření, které proces prodlužuje a má vliv na kvalitu i délku života nemocného. Vytváření

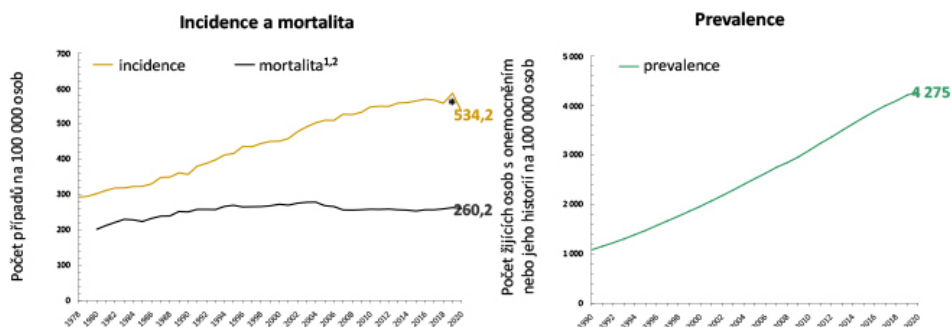
vysoce specializovaných center pro léčbu se již ukázalo jako velmi přínosné, proto i pro diagnostiku maligních onemocnění je nyní v popředí zájmu realizovat tvorbu center, která budou zárukou včasné a precizní diagnózy. Jedině pracoviště s koncentrací erudovaného personálu, který má provedeno dostatečné množství výkonů, je zárukou kvality. Součástí procesu tvorby vysoce specializovaných center musí být i pracoviště terapeutická. U systémové a radiační léčby již existují a je nutné v čase zvážit, zda řešení všech i málo četných diagnóz má být ve všech KOC. Příkladem je léčba neuroendokrinních nádorů, gastrointestinálních stromálních nádorů, nádorů štítné žlázy apod. V radiační onkologii např. celotělové ozáření. K čemu je ale nutné velmi záhy přistoupit, je tvorba chirurgických vysoce specializovaných center. Centra musí být zajištěna týmem lékařů od přípravy

Celková zátěž zhoubnými novotvory bez nemelanomového kožního zhoubného novotvaru (C00–C97 bez C44) v ČR

Zdroj: ¹Národní onkologický registr, ²Český statistický úřad

Absolutní počet	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	průměrná roční změna 2015–2019
Incidence ¹	58 734	58 903	59 528	60 186	60 035	59 325	62 568	57 157*	+1,2 %
Mortalita ²	26 958	26 910	26 681	27 109	27 183	27 521	28 025	27 841	+1,2 %
Prevalence ¹	367 075	381 528	395 891	410 168	423 369	434 966	449 405	457 455	+3,2 %

* Pokles v roce 2020 lze přisuzovat především epidemii COVID-19, některé skupiny nádorů byly pod-diagnostikovány.

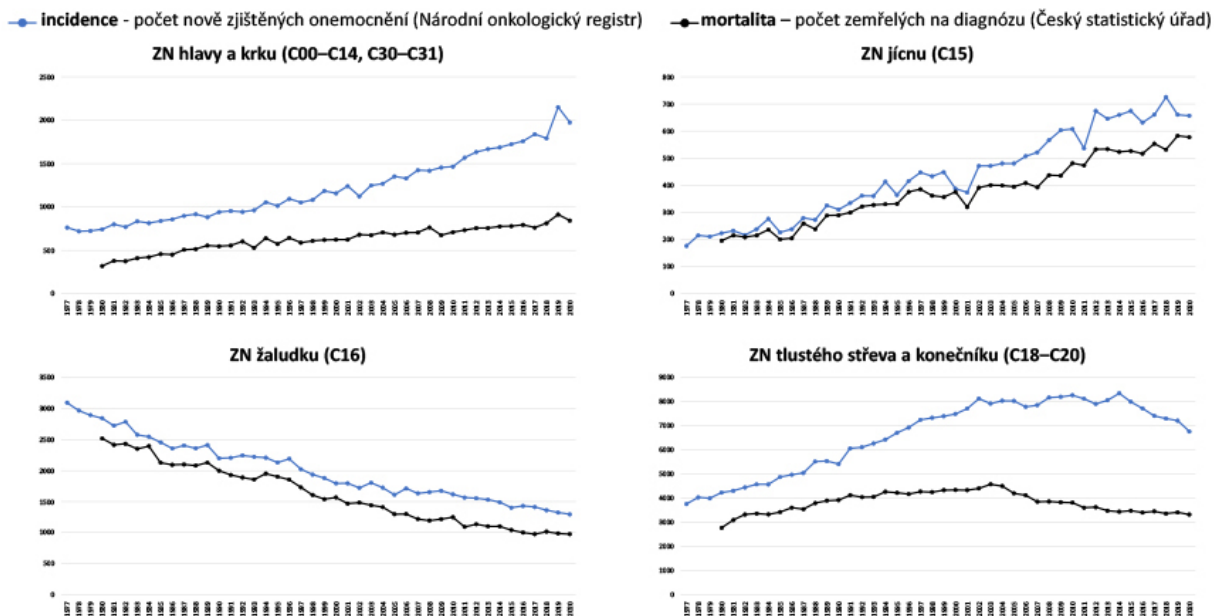

V roce 2020 bylo v České republice nově diagnostikováno **57 157** pacientů se zhoubným novotvarem bez nemelanomového kožního zhoubného novotvaru, což je **534,2 na 100 000 osob**, ve stejném roce zemřelo **27 841** osob v souvislosti se zhoubným novotvarem, což je **260,2 na 100 000 osob**.

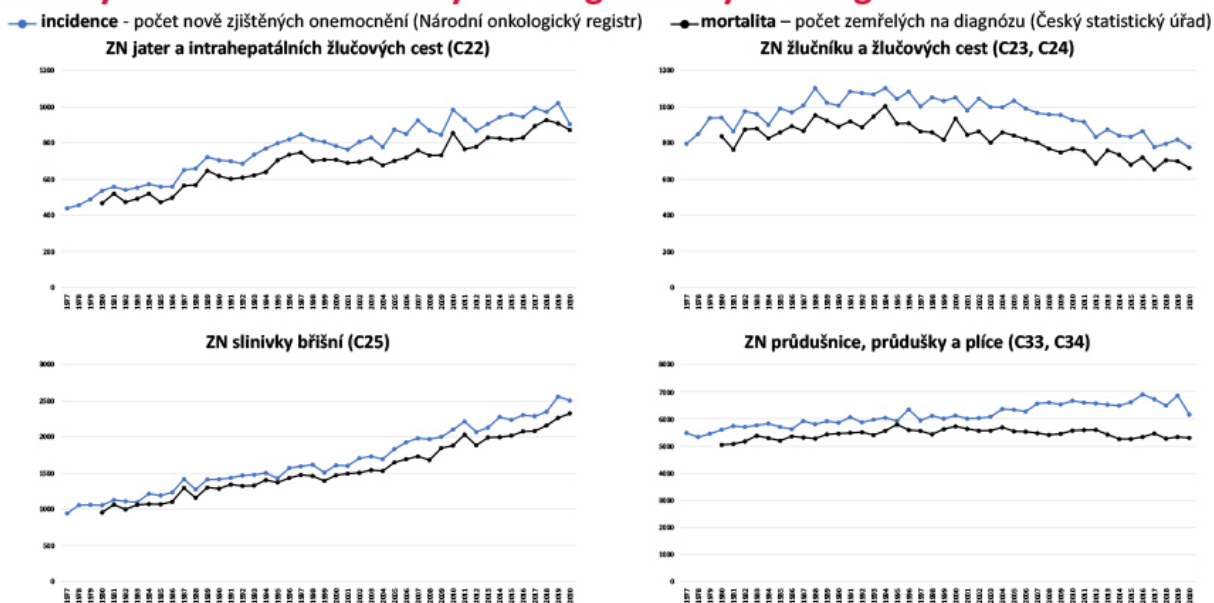
Celkem k 31. 12. 2020 v České republice žilo **457 455** osob se zhoubným novotvarem nebo s minulostí tohoto onemocnění, což je **4 275 na 100 000 osob**.

Trendy incidence a mortality dle diagnostických kategorií novotvarů

Trendy incidence a mortality dle diagnostických kategorií novotvarů

Národní onkologický plán České republiky: Národní onkologický registr

pacienta k výkonu, provedení výkonu i pooperační péči včetně mnohdy nutné vysoce specializované péče anesteziologicko-resuscitační. Zde jistě nebude počet chirurgických center, která budou specializována na chirurgii hrudníku, plic, či pankreatu, jater ve stejném počtu jako je počet KOC. Budou ale jednoznačně vázána na specializovaný diagnostický tým.

V blízké budoucnosti je třeba vytvořit MDT, které budou orientovány na konkrétní skupiny diagnóz napříč komplexními onkologickými týmy, kde budou referováni pacienti, kteří by řešení své nemoci měli mít ve vysoce specializovaných diagnosticko-terapeutických týmech, na akreditovaných pracovištích, kdy plátcí péče by takové výkony vlastně

soubory výkonů propláceli právě a jen těmito centry. To je cesta k zvýšení kvality a dostupnosti vysoce specializované péče. Do MDT by mohli referovat nemocní s vysokým podezřením na onemocnění i praktičtí lékaři. Cesta pacienta systémem by byla přímočará, rychlá a s velkým přínosem pro pacienta. Kvalita péče by nebyla regionálně rozdílná.

Mezioborová spolupráce se týká všech specializací. Oblast gastroenterologie v ní zaujímá stěžejní místo. Je na nás, jak dokážeme nesobecky a profesionálně spolupracovat v zájmu pacienta.

*doc. MUDr. Jana Prausová,
Ph.D., MBA
předsedkyně České onkologické společnosti ČLS JEP*

Čestná členství České gastroenterologické společnosti ČLS JEP

prim. MUDr. Ivo Horný

prim. MUDr. Ivo HORNÝ

- narozen 5. 10. 1957 v Prachaticích
- 1983 promoce na 1. LF UK v Praze
- 1983 Interní oddělení Nemocnice Strakonice
- 2000 jmenován primářem Interního odd. Nemocnice Strakonice
- člen ČGS
- hraje závodně ping-pong, jezdí na kole a na lyžích, uběhl 3 pražské maratony
- jedna z nejvýraznějších postav klinické gastroenterologie a zejména digestivní endoskopie posledních dvou dekád nejen v Jihočeském kraji, ale celorepublikově. Významně přispěl k rozšíření terapeutických výkonů v oblasti pankreatobiliární endoskopie
- vychoval několik mladých endoskopistů, kteří dosahují špičkové úrovně
- dosáhl toho navzdory absenci akademického zázemí, v podmínkách okresní nemocnice

MUDr. Pavel Trunečka, CSc.

MUDr. Pavel TRUNEČKA, CSc.

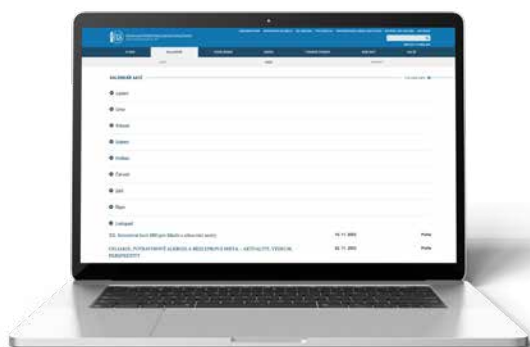
- narozen v Praze v roce 1957
- 1982 promoce na 1. LF UK v Praze
- 1982–1993 I. interní klinika Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, vedoucí endoskopie
- 1993–1994 Hubert H. Humphrey fellowship program na Tulane University of New Orleans a v Mount Sinai Medical Center New York – transplantace jater
- 1995 Klinika hepatogastroenterologie IKEM – vedoucí hepatolog, zástupce přednosta kliniky
- 2007–2017 přednosta Transplacentra IKEM
- 2017–doposud vedoucí hepatologické ambulance Kliniky hepatogastroenterologie IKEM

Publikační a výzkumná činnost

- Patří ke generaci, kterou významně ovlivnila stáž uspořádaná Nizozemskou gastroenterologickou společností v roce 1992 (Zwolle, Amsterdam, Rotterdam)
- Lékařská praxe dr. Trunečky je zaměřena především na transplantační hepatologii a více než 2 dekády se věnoval organizaci transplantace jater
- Jeho vědecká práce je zaměřena na studium imunosuprese, změny jaterního štetu po transplantaci jater, především na steatózu a na protilátkami zprostředkovanou rejekci
- Je autorem nejméně 82 odborných časopiseckých publikací, koeditorem 2 knižních publikací a autorem řady kapitol o transplantaci jater ve významných českých monografiích
- Publikoval ale i řadu článků popularizujících transplantaci jater a dárcovství orgánů
- Organizoval řadu odborných konferencí, např. konference Dárce orgánů a Klinický update (5 ročníků), kongres Společnosti pro orgánové transplantace ČLS JEP a v roce 2017 byl lokálním organizátorem kongresu ILTS (International Liver Transplantation Society v Praze)
- Vyučuje na 1. a 3. LF UK v Praze

Členství v odborných společnostech

- Česká gastroenterologická společnost ČLS JEP
- Česká hepatologická společnost ČLS JEP – čestný člen
- Společnost pro orgánové transplantace ČLS JEP – zakládající člen

KALENDÁŘ

České gastroenterologické společnosti

Informace o všech odborných akcích
na jednom místě!

Pokud Vaše akce chybí, zašlete prosím informaci
o ní na e-mail: pfeiferova.martina@gmail.com

SPOLEČNOST PRO BEZLEPKOVOU DIETU Z.S. – CELIAK.CZ

Jsme pacientská organizace, která se zaměřuje na pomoc lidem, kteří musí ze zdravotních důvodů, tj. kvůli nesnášenlivosti lepku, dodržovat celoživotně bezlepkovou dietu.

Naším cílem je naučit lidi, jak žít běžný život i s náročným dietním omezením. Za tím účelem provozujeme informační portál www.celiak.cz, realizujeme osvětové kampaně, vydáváme brožury „Bezlepková dieta – Jde to i bez lepku“ a další materiály. Pro dětské pacienty máme brožuru „Celiakie pro děti“ s edukačním pexesem. Součástí naší činnosti je medializace celiakie a pořádání konferencí Fórum celiaků-Gluten Free Prague Expo a Vánočních bezlepkových trhů. Pro lidi na bezlepkové dietě je důležité nejen poznat svoji nemoc, ale i to, jak se s ní vyrovnat. Na těchto akcích mají možnost setkat se s výrobcí a dovozci bezlepkového sortimentu, což jim pomáhá v orientaci při nakupování. Pořádáme také online semináře zaměřené na pravidla bezlepkové diety a běžný život s bezlepkovou dietou.

Jsme členy mezinárodní organizace evropských celiaků AOECS, která sdružuje organizace, věnující se celiakii a bezlepkové dietě napříč Evropou. Spravujeme evropský licenční systém pro označování bezlepkových potravin symbolem přeškrtnutého klasu. Působíme v Pracovní skupině pro celiakii při Pacientské radě ministra zdravotnictví ČR. Spolupracujeme s Pracovní skupinou pro celiakii ČGS ČLS JEP.

WWW.CELIAK.CZ

Portál celiak.cz obsahuje vše, co pacienti na bezlepkové dietě potřebují znát o onemocnění, diagnostice, legislativě, sociálních otázkách, stravování, přípravě jídel, stravování mimo domov a další.

Prostřednictvím objednávkového formuláře na webu lze naše edukační materiály objednat, zasíláme je do gastroenterologických ordinací, nutričním terapeutům i jednotlivým pacientům.

Učíme pacienty/celiaky, že **JDE I BEZ LEPKU!**

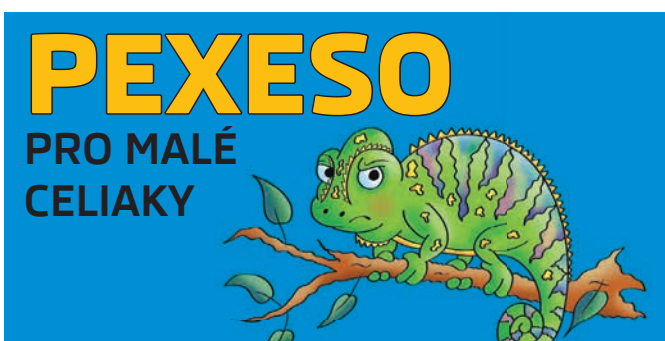
Ing. Ivana Lášková

Konference pro pacienty

Bezlepkový trh

SLOVENSKÁ
GASTROENTEROLOGICKÁ
SPOLEČNOST

1. informácia

gf23

Pozývame Vás na

XXVIII. ROČNÍK

GASTROFÓRUM

2023

sekretariat@sgssls.sk

18. – 20. január 2023

Hotel Patria - Štrbské pleso

www.gastroforum.sk

Spolek přátel Bénin Santé

Založení spolku vzniklo v roce 2015 z iniciativy manželů Birgit a Vincenta Zoundjiekponových ve Vídni, kde spolek působí pod názvem Gesundheit für Benin – Bénin Santé. Díky ostravským pracovním a přátelským kontaktům „Vinciho“ vznikla „odnož“ vídeňské organizace a pod označením Spolek přátel Bénin Santé, která byla registrována u Krajského soudu v Ostravě v roce 2016 (www.beninsante.org IČO: 05058813. Registrována v ČR pod L 15036/RD/KSOS a v Rakousku pod ZVR 749739278).

Oba spolky jsou nevládní neziskové organizace, jejichž hlavním cílem a úkolem je podílet se na zlepšení zdravotní situace v Beninu, zvláště se zaměřením na pomoc lidem v nouzi. Prevence není obvyklá, návštěvy u lékaře si hradí nemocný sám, veškeré lékařské úkony se platí v hotovosti a v zemi je nedostatek specialistů. V odlehých oblastech nezajišťují péči o nemocné lékaři, ale osoby s jakýmkoliv zdravotnickým vzděláním jako pečovatelky nebo porodní asistentky. Díky finanční podpoře členů a přátel Spolku (ve Vídni

i Ostravě) se dosud podařilo v koordinaci činnosti realizovat několik projektů:

• Projekt „společně proti hepatitidě B“

Přestože Afrika bývá obecně spojována spíše s AIDS a malárií, nebezpečným a méně nápadným zabijákem v západní Africe je hepatitida B s jejími následky. Následkem pozdní diagnostiky umírá i mnoho mladých Beniňanů v produktivním věku, což nadále zhoršuje ekonomickou situaci této chudé země. Je pravdou, že se před několika lety v Beninu stalo očkování proti B hepatitidě součástí všeobecného

dětského očkovacího programu, ale vzhledem ke skutečnosti, že se všechny děti nerodí v nemocnici a také informovanost obyvatelstva je nedostatečná, neexistuje záruka, že všechny děti jsou proočkovány. Jedním z projektů spolku BS je prohloubení proočkování dětské a dorostové populace. Naši primární cílovou skupinou se staly děti převážně ze sirotčinců. Společně s místní partnerskou organizací, která je zárukou, že peníze se dostanou k potřebným osobám, každým rokem přispíváme na organizování:

- osvětové informační kampaně

- osvětové informační kampaně

- očkování

V rámci osvětové informační kampaně ve školách a sirotčincích se v konaly přednášky o rizicích, prevenci i léčbě jaterních onemocnění. Jednou z akcí konaných společně s dalšími organizacemi je i pochod proti hepatitidě, který se koná každým rokem, v červenci.

Spolek BS byl jedním z iniciátorů probíhající diskuze na půdě beninského parla-

mentu týkající se přijetí zákona o státem hrazeném očkování proti hepatitidy a její léčbě.

• „Doktoři pro Benin“

V rámci tohoto projektu probíhá od roku 2017 mise českých lékařů různých odborností do Beninu, které se účastní lékaři z Olomoucké fakultní nemocnice, Nemocnice Agel Ostrava-Vítkovice a Nemocnice Třinec.

Další činnosti našeho spolku lze shrnout do následujících bodů:

- **zvýšení proočkovanosti proti hepatitidě B**

- **odesílání zdravotnického materiálu**

- **spontánní zdravotní pomoc rodinám v nouzi**

Snaha naší organizace je působit přímo v africké zemi, pomáhat zlepšit zdravotní péči přímo na místě.

Děkujeme všem, kteří nám pomáháte. Protože každá pomoc se počítá.

Sedm let česko-beninského partnerství

- Popis memoranda partnerství a spolupráce mezi českou a beninskou gastroenterologickou společností: Listopad 2015

- 2015–2022:

A – Vzdělání:

- Participace a aktivní účast beninské delegace na kongresu ČGS v Ostravě v 2017 a v Praze v 2019
- Stáže beninských gastroenterologů v českých nemocnicích – 2019, 2022
- Umožnění beninským kolegům publikovat v českém časopisu Gastroenterologie a hepatologie
- Podpora digestivní endoskopie v Beninu

B – Humanitární akce v Beninu:

- Roční mise českých lékařů v Beninu
- Projekt „vše proti B“= všichni proti virové hepatitidě B od 2015 (očkováno více než 850 dětí proti hepatitidě B)
- spontánní pomoc na zdravotní péči rodinám v nouzi

Tyto akce se podařily díky partnerství s ČGS a s pomocí české a rakouské nadace Spolek přátel Benin Sante a Gesundheit für Benin – Bénin Santé.

Členové rady ČGS a a zástupce beninské společnosti gastroenterologie – Praha 2015

Podpora digestivních endoskopií v Beninu – březen 2022

Mise českých lékařů v Beninu – březen 2022

Stáž beninského gastroenterologa ve FN Olomouc 2019

Operované děti při misi – březen 2022

Stáž beninského gastroenterologa ve FN Olomouc 2022

Děkujeme všem za finanční i materiální podporu.

Transparentní účet: 2001708800/2010.
IBAN: CZ47 2010 0000 0020 0170 8800.
SWIFT/BIC: FIOBCZPPXX

www.beninsante.org IČO: 05058813. Registrovana v ČR
pod L 15036/RD8/KSOS a v Rakousku pod ZVR 749739278

Český pankreatologický klub, pracovní skupina ČGS ČLS v roce 2022

17. června 2022 se po dvou „covidních“ letech a minimu prezenčních akcí opět uskutečnil, tentokrát výroční XX. Pankreatologický den v Brně. Celodenní pracovní program byl vyplněn 21 sděleními velmi vysoké kvality s bohatou odbornou diskuzí. Odborný program byl doplněn organizačními změnami ve vedení Českého pankreatologického klubu – pracovní skupiny ČGS-ČLS (dále ČPK – p.s.). Zakladatel Českého pankreatologického klubu a dosavadní předseda ČPK – p.s. prof. MUDr. Petr Dítě, DrSc., se rozhodl odstoupit z vedení ČPK – p.s. a navrhl jako příštího předsedu doc. MUDr. Martina Lovečka, Ph.D. Tento návrh přijal a účastníky Pankreatologického dne byl hlasováním většinou účastníků zvolen na nejbližší období za předsedu ČPK – p.s. Aktuálním cílem ČPK – p.s. je uspořádání sekce pankreatologie s postgraduálním zaměřením v rámci nadcházejícího sympozia: 17. vzdělávací a diskusní gastroenterologické dny 1.–3. 12. 2022 v Karlových Varech. Sekce pankreatologie je zařazena do programu 1. 12. 2022 v odpoledních hodinách a po ukončení odborného programu bude v Malém sále kongresového centra hotelu Thermal krátká pracovní schůzka ČPK – p.s. (www.gastrodny.cz).

Tématem bude plán činnosti ČPK – p.s. na rok 2023, ale i seznámení se strukturou Evropského pankreatologického klubu (EPC – www.europeanpancreaticclub.org), jak se stát čle-

nem a výhody přinášející členství v EPC. Evropský pankreatologický klub byl založen v roce 1965 v Londýně na sympoziu o pankreatu jako neformální skupina klubového charakteru a v té době se stala jedinou vědeckou společností zameřenou na pankreas a pankreatologii na světě. Od roku 1967 se konají prakticky každoročně meetingy EPC. V roce 1973 členové EPC rozhodli o vytvoření vnitřních pravidel či stanov. V roce 1992 se EPC stal členem UEG. V roce 2000 vzniká Český pankreatologický klub, založený prof. MUDr. Petrem Dítě, DrSc. Časopis *Pancreatology* se stává oficiálním časopisem EPC v roce 2001. V roce 2012 pak byl uspořádán mimořádně úspěšný 44. Meeting Evropského pankreatologického klubu v Praze, jehož prezidentem byl prof. MUDr. Petr Dítě, DrSc. Počet účastníků každoročního Meetingu EPC neustále narůstal a 50. jubilejní v Berlíně byl co se týče počtu účastníků rekordní. V roce 2020 se pak poprvé uskutečnil – sice vynuceně - ve virtuální podobě.

Současná struktura vedení – rada EPC (EPC Council) sestává z generálního sekretáře prezidenta (odstupující prof. Mathias Lohr – Karolinska Stockholm, nastupující dr. Gabriele Capurso – San Raffaele Milano), pokladník – Jonas Rosendahl (Halle), prezident EPC (2021 Aldo Scarpa, 2022 Natalya Gubergrits, 2023 Heiko Witt) a 8 radních – z různých evropských členských zemí – 4 z oblasti základního vý-

zkumu a 4 z klinických věd. V radě jsou i zástupci mladých členů do 45 let a představitelé UEG. Vedení EPC zajišťuje rada, která rozhoduje o všech náležitostech, které nepřísluší valné hromadě.

Valnou hromadu tvoří všichni platicí členové a rozhodují o volbě prezidenta, sekretáře, pokladníka, radních, pokladně, poplatcích, úpravách a změnách statusu EPC, spolupráci s ostatními společnostmi atd.

Cílem EPC potažmo ČPK je udržovat kontakty mezi evropskými pracovníky základního výzkumu a klinického výzkumu, jejichž zájmem je slinivka břišní a její onemocnění. Dalším cílem je pořádat každoroční setkání zaměřená všem aspektům pankreatu (EPC annual meeting, Pankreatologický den). Podporovat vědecký, epidemiologický a klinický výzkum pankreatických funkcí, prevence nemocí, diagnostiky a léčby onemocnění slinivky. Vytvářet možnosti

pro vzdělávací kontakty a pobyty a podporovat postgraduální vzdělávání a trénink. Podporovat další setkávání a spolupráci na poli pankreatologie, které jsou organizovány národními členskými organizacemi EPC. Šířit povědomí o aktivitách EPC a zveřejňovat vzdělávací materiály, které vedení EPC považuje za potřebné a vhodné. Následující meetingy EPC budou tyto:

- 55. meeting EPC 2023 Alpbach, Rakousko
- 56. meeting EPC 2024 Santiago de Compostella, Španělsko
- 57. meeting EPC 2025 Düsseldorf, Německo

Příští Pankreatologický den Českého pankreatologického klubu – p.s. ČGS se bude konat 16. 6. 2022, nejpravděpodobněji opět v Brně. Program a lokalita bude upřesněna do konce roku 2022.

doc. MUDr. Martin Loveček, Ph.D.

Pankreatologický klub a prof. Petr Dítě

V roce 1965 byl v Londýně založen Evropský pankreatologický klub (EPC). Jedním ze zakladatelů a členem prvního evropského výboru byl prof. Herfort (zakladatel moderní české pankreatologie). Prof. Herfort byl také prezidentem evropského pankreatologického kongresu v Praze (1968).

Česká pankreatologie měla a má to velké štěstí, dá-li se to tak pomyslně označit, že v průběhu času v jejím čele vždy stály významné osobnosti, které určovaly vysoký standard klinické medicíny, zaváděly do praxe nové diagnostické a terapeutické metody, byly motory výzkumu a garantovaly též nezbytný akademický rozměr. Kromě již zmíněného prof. Herforta to v novodobé historii byli / jsou především prof. Frič, prof. Bartoš, prof. Kojecský, prof. Fixa, prof. Krška, prof. Zavoral, prof. Ryska, prof. Kala, prof. Skalický, prof. Saudek, prof. Gürlich, prof. Špičák, prof. Šnajdauf, abychom uvedli alespoň některé z nich.

Mezi přední české osobnosti evropského formátu nepochybně patří prof. MUDr. Petr Dítě, DrSc. Prof. Dítě se věnoval pankreatologii v celém rozsahu, ať už se jednalo o vyšetřování exokrinní funkce pankreatu, ERCP (metodu zavedl v Hradci Králové v roce 1980 u dospělých a 1982 u dětí), léčbu chronické pankreatitidy nebo prioritní výzkum

autoimunitní pankreatitidy. Jako první v České republice provedl papilotomii pankreatického vývodu a jeho drenáž (1982). Byl a je velmi aktivní i na mezinárodním poli. V roce 2012 byl, coby prezident

EPC, pořadatelem evropského pankreatologického kongresu v Praze. Ve stejné období (2010–2012) byl i prezidentem EAGEN (European Association for Gastroenterology, Endoscopy and Nutrition). Obdivuhodné je také vědecké dílo prof. Dítě. Z dlouhého výčtu je třeba připomenout alespoň prioritní práci srovnávající endoskopickou a chirurgickou léčbu chronické

pankreatitidy (Endoscopy 2003; 35(7): 553-558). Svoji neobyčejnou cestu završil v letošním roce slavnostní přednáškou „Non-alcoholic fatty pancreatic disease“ na evropském pankreatologickém kongresu v Kyjevě,

1995 prof. Dítě založil Český pankreatologický klub. Ten se stal členem EPC a pracovní skupinou České gastroenterologické společnosti. Po celé období jeho existence až do současnosti prof. Dítě byl a je motorem všech jeho aktivit, od výzkumných, přes klinické, až po organizační a vzdělávací. Na jubilejním XX. pankreatologickém dnu v Brně předal prof. Dítě pomyslnou štafetu vedení klubu. Za jeho mimořádnou práci pro českou a evropskou pankreatologii patří prof. Dítě mimořádný obdiv a velké poděkování. Novým předsedou Českého pankreatologického klubu – pracovní skupiny ČGS je od června 2022 doc. Martin Loveček (I. chirurgická klinika LF UP a FN Olomouc).

Před Pankreatologickým klubem nyní stojí nové výzvy a nové úkoly. Mezi hlavní patří především screening a diagnostika karcinomu pankreatu v časném stadiu onemocnění. Karcinom pankreatu patří mezi malignity s nejhorší prognózou a v roce 2030 bude pravděpodobně třetí nejčastější příčinou úmrtí na maligní choroby. Zájemce o bližší historii pankreatologického klubu je možno odkázat na text „O pracovní skupině – Česká pankreatologický klub v roce 2019“, dostupný v archivu aktualit (<https://www.cgs-cls.cz/cpk-pracovni-skupina/>).

prof. MUDr. Jan Bureš, Ph.D.

STÁNEK ČGS

NAJDETE: PŘEDSÁLÍ VELKÉHO SÁLU
HOTELU THERMAL – STÁNEK Č. 1

• PŘIJĎTE SI AKTUALIZOVAT SVÉ ÚDAJE

• DÁREK PRO KAŽDÉHO NÁVŠTĚVNÍKA

• SPOLUPRÁCE S BENINSKOU GASTROENTEROLOGICKOU SPOLEČNOSTÍ

37.
SLOVENSKÝ A ČESKÝ
GASTROENTEROLOGICKÝ
KONGRES

Hotel Sheraton
Bratislava

30. 11. - 1. 12.
2023

**SAVE
THE DATE**

SGS
SLOVENSKÁ
GASTROENTEROLOGICKÁ
SPOLOČNOSŤ

esgedays.org

**ESGE
DAYS
2023**

Advancing endoscopy
Forging connections
A HYBRID EVENT
Convention Centre Dublin
Ireland, April 20 - 22, 2023

**SAVE
THE
DATE**

